

Zaaknummer: 490336

Wijziging APV ten behoeve van inzet cameratoezicht

Datum	9 april 2015
Behandelaar	Julian Schooljan afdeling Algemene Zaken 0593 53 96 21
Portefeuillehouder	Burgemeester Baas
Besluitvormend orgaan	College
Overleg gepleegd met	☐ financieel adviseur AZ ☐ personeelsconsulent AZ X medewerker bestuur en juridische zaken AZ ☐ afdeling ☐ naam medewerker ☐ inspraak/adviesorgaan

- ☐ gemeenteberichten
- ☐ persbericht

Toelichting

1. Aanleiding

Uit de Veiligheidsmonitor, waarbij inwoners gevraagd is naar hun veiligheidsbeleving in de gemeente Midden Drenthe, blijkt dat er binnen de gemeente Midden- Drenthe op een aantal gebieden sprake is van overlast.

Inwoners ondervinden vaker dan gemiddeld in Drenthe overlast door dat ze lastig worden gevallen door mensen op straat. Verder zijn er relatief veel fietsendiefstallen in Beilen, waarbij de diefstallen met name gericht zijn op elektrische fietsen.

Tenslotte geeft de politie aan dat er sprake is van overlast in het stationsgebied wat betrekking heeft op drugsoverlast.

Om deze overlast aan te pakken wordt gedacht aan het plaatsen van mobiele camera's die op meerdere plekken in de gemeente kunnen worden ingezet.

2. Voorstel

Samenvatting

Zowel burgers, bedrijven, politie als gemeente hebben baat bij een structurele aanpak bij het verminderen van diefstal, vandalisme en incidentele vernielingen aan bepaalde gemeentelijke objecten zoals scholen, sporthallen, parken en dergelijke. De afgelopen jaren is er bovendien sprake van een beduidend aantal fietsendiefstallen en drugsgelateerde overlast in Beilen, met name op en rond het stationsgebied. Handhavend optreden alleen achten wij niet genoeg ter voorkoming van deze problematiek. Diefstal, vernielingen en overlast vinden vrijwel nooit plaats in het zicht van de politie. Tegen de tijd dat de politie ter plaatse is zijn de daders vaak al spoorloos.

Cameratoezicht zien wij als een geschikt extra middel om overlast, geweld, diefstal en drank- en drugsgelateerde criminaliteit in de openbare ruimte tegen te gaan. Op grond van artikel 151c Gemeentewet kan de raad bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om, indien dat in het belang van de handhaving van de openbare orde noodzakelijk is, te besluiten tot het inzetten van cameratoezicht. In dat kader stellen wij hierbij voor de APV uit te breiden met een nieuw artikel 2:44 waarin die mogelijkheid aan de burgemeester geboden wordt. De burgemeester bepaalt de duur en precieze locatie(s) van het cameratoezicht, met inachtneming van hetgeen daaromtrent in de verordening is bepaald.

Juridisch kader

- Wettelijke regeling

De mogelijkheid voor de raad om de burgemeester bij verordening de bevoegdheid te verlenen om, indien dat in het belang van de handhaving van de openbare orde noodzakelijk is, te besluiten tot het inzetten van cameratoezicht is sinds 2005 opgenomen in artikel 151c Gemeentewet. Daarbij geldt dat het wettelijke regime een exclusief karakter heeft: ter handhaving van de openbare orde mag de burgemeester zich alleen bedienen van cameratoezicht dat voldoet aan de eisen van artikel 151c.

De wettelijke regeling is beperkt tot de inzet van cameratoezicht met behulp van vaste camera's.¹ Het woord «vast» ziet daarbij niet op de duur van de plaatsing, maar ziet op de specifiek aangewezen plaats en wijze van bevestiging van de camera's ('nagelvast'). Dit bevestigen gebeurt veelal door montage aan de gevels of dakranden van gebouwen of op daarvoor geplaatste palen. De burgemeester bepaalt in een plaatsingsbesluit de duur van de plaatsing en wijst de openbare plaats of plaatsen aan, met inachtneming van hetgeen daaromtrent in de verordening is bepaald.

- Formulering nieuw artikel 2:44 APV

Ons college vindt dat in het gemeentelijk veiligheidsbeleid de inzet van camera's een noodzakelijk instrument is om overlast in probleemgebieden aan te pakken. Bovendien gaat er van de aanwezigheid van camera's een preventieve werking uit. De inzet van cameratoezicht heeft dan ook een duidelijke meerwaarde bij de uitvoering van het gemeentelijk veiligheidsbeleid in het kader van de openbare ordehandhaving. Om cameratoezicht mogelijk te maken binnen onze gemeente stellen wij voor een nieuw artikel 2:44 aan de APV toe voegen, luidende:

Artikel 2:44 Cameratoezicht op openbare plaatsen

1. De burgemeester is bevoegd overeenkomstig artikel 151c van de Gemeentewet te besluiten tot plaatsing van vaste camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats.
2. De burgemeester heeft de bevoegdheid bedoeld in het eerste lid eveneens ten aanzien van alle andere voor een ieder toegankelijke plaatsen.

De invulling van het begrip openbare plaats uit artikel 151c van de Gemeentewet is ontleend aan de wetsgeschiedenis van de Wet openbare manifestaties (hierna: WOM). Het voorgestelde tweede lid gaat over plaatsen die, vanwege het doelgebonden verblijf, niet vallen onder de definitie van openbare plaats uit de WOM. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om ook deze plaatsen, die zonder enige vorm van beperking publiek toegankelijk zijn, aan te wijzen als plaatsen waar de inzet van cameratoezicht toegestaan is. Het gaat dan bijvoorbeeld om openbare parkeerplaatsen waarvoor niet betaald hoeft te worden. Op die manier kan de gemeente inspelen op gebleken lokale behoeften. Dat biedt een duidelijke meerwaarde, aangezien overlast zich naar die andere vrij toegankelijke plekken kan verplaatsen.

¹ In het kader van de algemene politietaak om, in ondergeschiktheid van het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels, te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde, is de politie wél bevoegd tot het inzetten van flexibel cameratoezicht (op grond van artikel 3 Politiewet 2012).

Bepaalde openbare plaatsen zijn in particulier eigendom. Voorbeelden hiervan zijn de vrijelijk voor publiek toegankelijke gedeelten van stationsterreinen, stationshallen en sommige winkelpassages. De burgemeester kan bij openbare plaatsen die in particulier eigendom zijn voor de handhaving van de openbare orde gebruik maken van particuliere camera's en/of het cameratoezicht samen met particulieren uitvoeren. Deze samenwerking moet dan wel voldoen aan de voorwaarden uit artikel 151c van de Gemeentewet.

- Proportionaliteit en subsidiariteit

Voordat de burgemeester besluit om cameratoezicht toe te passen, moeten worden aangetoond dat dit noodzakelijk is in het belang van de openbare orde. Er moet dus sprake zijn van een gebied waarin zich onveilige situaties of met enige regelmaat wanordelijkheden voordoen. Om daar een goed beeld van te krijgen dient er voor het instellen van cameratoezicht een analyse van de veiligheidssituatie plaats te vinden. Aan de hand van deze analyse dient de burgemeester aan te tonen dat het inzetten van cameratoezicht evenredig is in relatie tot het doel (proportionaliteit) en of dit doel, namelijk de handhaving van de openbare orde, niet op een minder ingrijpende wijze kan worden bereikt (subsidiariteit). De mate waarin de openbare orde wordt verstoord is bepalend voor de vaststelling van de noodzaak om cameratoezicht toe te passen. Als middel ter voorkoming van kleine overtredingen, zoals het spuiten van graffiti of het fout parkeren van een auto, zal cameratoezicht niet snel voldoen aan het proportionaliteits- en subsidiariteitsvereiste.

- Tijdsduur

De bevoegdheid tot de inzet van cameratoezicht wordt niet beperkt tot een wettelijk verankerde maximale tijdsduur. Gemeenten zijn met het oog op de lokale situatie zelf het beste in staat om te beoordelen in welke vorm en voor welke duur de inzet van cameratoezicht, met inachtneming van de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit, op de meest efficiënte manier kan plaatsvinden. De burgemeester bepaalt de tijdsduur van het cameratoezicht.

De bestrijding van onveiligheid is een verantwoordelijkheid van het lokale bestuur en van het Openbaar Ministerie. Daarom is in de Gemeentewet voorgeschreven dat de burgemeester na overleg met de Officier van Justitie in het 'lokale driehoeksoverleg' de periode vaststelt waarin de geplaatste camera's daadwerkelijk worden gebruikt en de beelden rechtstreeks worden bekeken.

De plicht om een bepaalde tijdsduur vast te leggen laat onverlet dat de burgemeester de inzet van cameratoezicht dient in te trekken als op enig moment deze inzet niet langer noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de openbare orde. Het is de taak van de burgemeester na te gaan of de inzet nog noodzakelijk en actueel (niet verlopen) is. Voordat de duur van de inzet afloopt, overweegt de burgemeester of verlenging noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de openbare orde. Indien dit het geval is, kan hij, mits de raadsverordening dat toestaat, de duur van de inzet voor een bepaalde duur verlengen.

- Inperking bevoegdheid door raad

De raad kan de bevoegdheid van de burgemeester tot het instellen van cameratoezicht inperken. In plaats van de bevoegdheid zonder beperkingen aan de burgemeester te

verlenen, kan de raad in de APV voorschriften opnemen met betrekking tot de toegestane locaties (bijvoorbeeld alleen op en rond het station) en/of de gehanteerde maximale tijdsduur van het cameratoezicht. De burgemeester is dan aan deze beperkingen gebonden. Ons college adviseert de raad voor te stellen de bevoegdheid zonder beperkingen te verlenen aan de burgemeester. Op die manier is de besluitvorming bij het later toewijzen van specifieke locaties veel efficiënter, omdat de raad de APV dan niet hoeft aan te passen bij iedere gelegenheid dat er behoefte ontstaat aan de invoer van cameratoezicht op nieuwe locaties. Overigens kan de burgemeester te allen tijde voor zijn handelen ter verantwoording worden geroepen door de gemeenteraad.

Argumenten

1. De gemeente hecht veel waarde aan een veilige woon- en leefomgeving voor zijn inwoners. De inzet van cameratoezicht in de publieke ruimte en het vastleggen van de beelden in het belang van de handhaving van de openbare orde draagt bij aan de veiligheid in de publieke ruimte en bevordert het zichtbaar maken van overlast, geweld en criminaliteit waardoor een effectievere bestrijding mogelijk wordt. Het gebruik van camerabeelden door de politie bij een concreet vermoeden van een strafbaar feit levert bovendien een bijdrage aan de opsporing van strafbare feiten.
2. Het voorstel sluit aan bij het Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland 2015-2018, waarin 59 gemeenten in Drenthe, Fryslân en Groningen afspraken hebben gemaakt op het terrein van veiligheid met het Openbaar Ministerie en de Politie-eenheid Noord-Nederland.

Risico's

1. De resultaten van het inzetten van camera's zijn niet 100% meetbaar.
2. Het risico bestaat dat burgers te weinig weten over cameratoezicht en over de gronden waarvoor cameratoezicht wordt ingezet. De gemeente dient daarom helder te communiceren richting burgers over de noodzaak van de inzet van cameratoezicht. Burgers worden in kennis gesteld van het feit dat het mogelijk is dat zij op beelden kunnen voorkomen zodra zij het gebied betreden dat daartoe door de burgemeester is aangewezen. Het informeren van het publiek wil niet zeggen dat de camera's zelf zichtbaar moeten worden opgehangen of dat men moet kunnen zien dat de camera's in werking zijn. Door het plaatsen van borden, waarop wordt aangegeven dat in het betrokken gebied met camera's wordt gewerkt, wordt het publiek op de camera's geattendeerd.

Afstemming

Voorafgaand aan de inzet van nieuwe camera's moet de burgemeester een plaatsingsbesluit nemen. De burgemeester zal daarover overleg plegen met de Officier van Justitie en de

politie. Tegen dit plaatsingsbesluit staat bezwaar en beroep open. De burgemeester zal de raad informeren over de concrete plaatsingen.

Financiën

De voorgestelde wijziging van de APV brengt geen directe financiële consequenties met zich mee. Pas bij de (latere) besluitvorming over het aanwijzen van specifieke locaties spelen de financiën een rol.

3. Vervolg en communicatie

Vervolg

Uitwerking vindt plaats door het team Juridische Zaken. De uitvoering wordt ondergebracht bij de afdeling Dienstverlening. Indien camerabeelden nodig zijn leest de politie de beelden reactief uit.

Inwerkingtreding

Het besluit van de raad om de APV te wijziging moet worden gepubliceerd in het Gemeenteblad. De APV-wijziging treedt in werking met ingang van de dag na publicatie.

Communicatie

De politie en het Openbaar Ministerie heeft vooraf kennis genomen van dit voorstel en wordt na vaststelling in de raad in kennis gesteld. Tevens vindt publicatie plaats in de huis-aan-huis krant van Midden-Drenthe en op de gemeentelijke website.